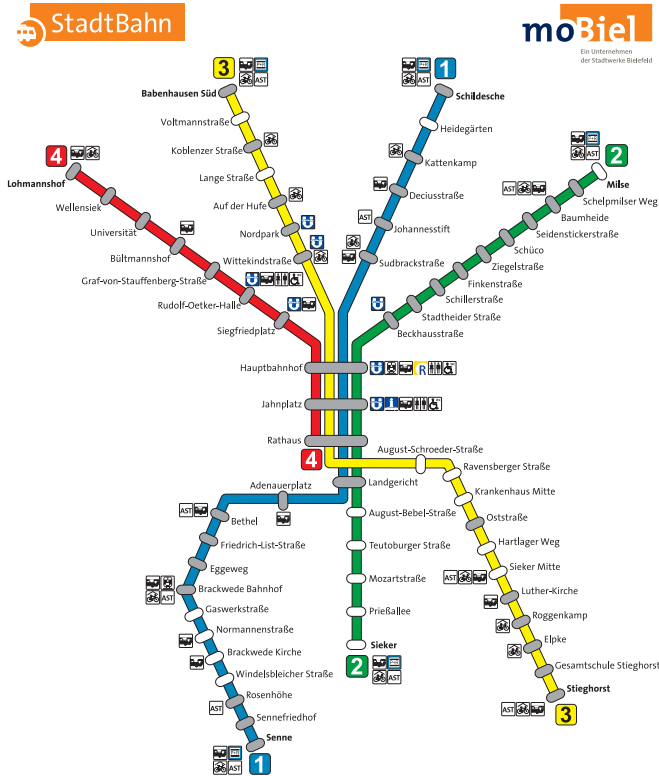

Matkan kohde lähtökohtana

Perinteinen tähtimäinen joukkoliikenneverkko lähtee yksinkertaisesta periaatteesta, jossa työpaikat ja asiointikohteet ovat kaupungin keskustassa ja asuminen keskustan ympärillä.

Kaikkien matkojen kohde siis on seudun keskusta, joten sekä auto- että joukkoliikenteen verkkosuunnittelun lähtökohtana on tarjota

Bielefeldin raitiotieverkko on pubdasoppinen tähtiverkko. Kaikki linjat ovat säteittäisiä ja kulkevat keskustan kautta. Linja 4 päätyy keskustaan, koska keskustasta laidoille suuntautuvia säteitä on pariton määrä. Kartta moBiel.

kaikista lähtöpisteistä yhteys saamaan kohdepisteeseen.

Tämä eri lähtöpisteitä palveleva periaate ei toimi nykyisessä hajaantuneessa kaupunkirakenteessa, jossa myös kohdepisteet sijaitsevat eri puolilla seutua.

Lähtöpisteiden lisäksi liikenneverkon suunnittelussa on otettava huomioon myös kohdepisteet. Autoliikenteessä tämä hoidetaan yksinkertaisesti kehäteiden avulla.

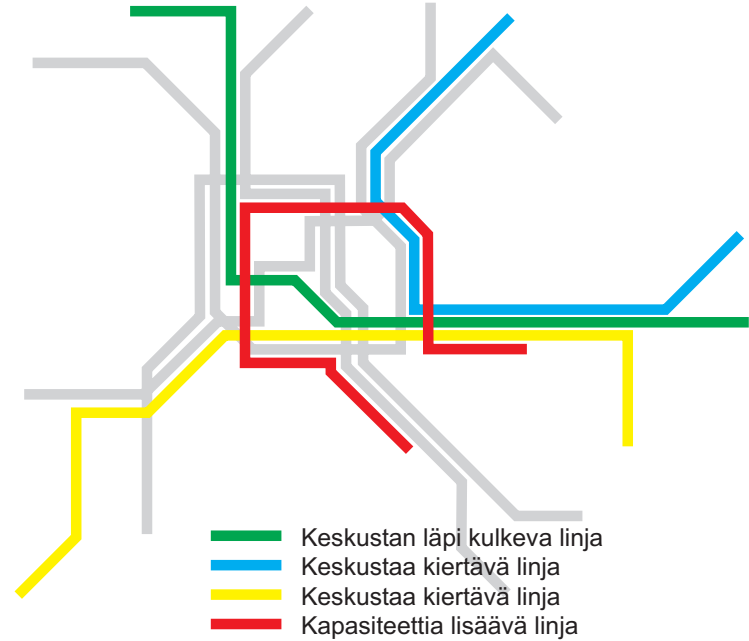
Yksinkertaisesti siksi, että riittää vain lyhentää matkaa poistamalla kiertäminen keskustan kautta.

Joukkoliikenteen verkossa kohdeperustainen suunnittelu on kysymys linjaston suunnittelusta siten, että linjasto tarjoaa mieluiten vaihtottomia tai mahdollisimman vähien vaihtojen yhteyksiä lähtöpisteistä eri kohdepisteisiin.

Nimitetään perinteistä tähtiverkkoa **lähdeperustaiseksi** ja hajautuneen kaupunkirakenteen huomiota ottavaa verkkoa **kohdeperustaiseksi**. Käytännön ero näillä verkoilla on, että lähdeperustaisessa tähtiverkossa esikaupungista tai lähiöstä lähtee yksi linja, joka johtaa seutukeskukseen ehkä hyvinkin tiheällä vuorovälillä ja siten suurella kapasiteetilla. Kohdeperustaisessa verkossa esikaupungista tai lähiöstä lähtee useita linjoja, jotka vievät eri puolille kaupunkiseutua. Näiden linjojen yhteinen kapasiteetti on sama kuin lähdeperustaisen verkon yhden keskustaan johtavan linjan kapasiteetti.

Kohdeperustaisen verkon raide- ja linjat voivat kulkea usean esikaupungin tai lähiön kautta, koska yhden linjan vaunu ei täyty heti yhdeltä alueelta. Tällä tavoin syntyy yhteyksiä suoraan seudun eri osien välille. Näitä yhteyksiä ei ole lähdeperustaisessa verkossa.

Kohdeperustainen verkko vähentää vaihtoja ja nopeuttaa siten matkaa kahdella tavalla. Ensinnä verkko tarjoaa vaihtottoman matkan niihin suuntiin, joihin samalta

Kohdeperustaisen linjaston periaate. Esikaupunkeihin suuntautvalta joukkoliikennekäytävältä pääsee eri puolille seudun keskustaa sekä edelleen keskustan ulkopuolelle. Suuri osa matkoista on vaihtottomia ja lähes kaikkien pysäkkiparien välillä voi matkustaa vain yhdellä vaihdolla. Praban raitiotieverkko on toteutettu tällä periaatteella.

alueelta kulkevat linjat johtavat. Lähdeperustainen verkko pakottaa vaihtoon kaikilla matkoilla, jotka suuntautuvat muualle kuin keskustaan. Toiseksi kohdeperustainen verkko palvelee yhdellä vaihdolla sellaisia matkoja, jotka lähdeperustaisessa verkossa olisivat vaatineet useampia vaihtoja. Lisäksi kuljetta-va matka on kohdeperustaisessa verkossa lyhyempi kuin lähdeperustaisessa verkossa, kun kiertäminen seutukeskukseen kautta ei ole tarpeen.

Kohdeperustainen joukkoliikenneverkko

Kohdeperustaisen verkon tulee tarjota yhteyksiä kaikkialle seudulla, ei ainoastaan seudun keskustaan. Väylästössä tulee siksi olla tietoverkon tapaan kehämäisiä yhteyksiä säteittäisten yhteyksien lisäksi.

Kohdeperustaisen verkon linjaston periaate on, että jokaisella linjalla on tarjolla useita linjoja, joilla matkustetaan eri puolille verkkoa. Linjojen päätepiisteet ovat